

Összefoglaló a programról

EFOP-3.2.14-17-2017-00006 NYELVTANULÁSSAL A BOLDOGULÁSÉRT

A Nyelvtanulással a boldogulásért program célja, hogy élményalapú, délutáni nyelvtanulási lehetőséget biztosítson 9-13. évfolyamos középiskolai tanulók számára öt féléven át. A foglalkozásokat tanárszakos hallgatók tartják egyetemi és középiskolai mentoraik szakmai támogatásával. A programban az ELTE 10, a Közép-magyarországi Régió kivül található partnerintézménnyel vesz részt, 2017 decemberétől 2020 júliusáig. A tervezett indikátorok szerint több mint 2300 középiskolai nyelvtanulót vonunk be a programba, és iskolánként minden nyelvből legalább egy nyelvtanárt. Projektünk nem formális nyelvtanulási lehetőségek biztosításával kívánja segíteni a részt vevő középiskolások nyelvtudásának fejlődését. Általános célunk, hogy segítsük a nyelvtanulókat az önálló nyelvtanulás felé vezető úton: tudjanak és szeressenek idegen nyelvet tanulni és az elsajátított hasznos nyelvtudást megfelelően alkalmazzák. A nyelvtanárok váljanak még felkészültebbé ezen a téren, ennek elősegítésére terveztük meg a projekt továbbképzési rendszerét.

Legfőbb célok, hangsúlyok a projekt során:

- Minél nagyobb számú középiskolai tanulónak lehetőséget adni a térítésmentes, az iskolai nyelvtanítást kiegészítő nyelvi foglalkozásokra.
- Élményalapú, a tanulók igényeihez szabott nyelvtanítást biztosítani, ezt például előzetes igényfelméréssel segíteni.
- A tanulók egyéni különbségeit a lehető leginkább figyelembe venni.
- Segíteni a tanulókat az önálló és élethosszig tartó tanulásra való felkészülésben.
- A részt vevő nyelvtanárok módszertani eszköztárát bővíteni helyi és az ELTE-n tartandó találkozók, szakmai műhelyekkel és továbbképzésekkel.
- A kidolgozott két e-learning kurzussal segíteni a tanulókat az érettségire történő felkészülésben és a nyelvtanárokat a módszertani ismereteik frissítésében.
- A részt vevő hallgatóknak gyakorlási lehetőséget nyújtani, ahol bepillantanak iskolák munkájába, kapcsolatokat építenek és kipróbálhatják magukat a tanórákkal járó egyéb kötelezettségek (például értékelés) nélkül.
- A hallgatóknak a mentori konzultációkkal tovább szakmai fejlődést kínálni a tanárrá válás útján.
- A távoktatási tartalmakkal támogatni a digitalizáció beépülését a mindennapi nyelvtanulásba.
- A külföldi szakmai utak szervezésével tovább segíteni a nyelvtanárok nyelvi és módszertani felkészültségét.
- A tananyag- és eszközbeszerzésekkel hozzátenni az intézmények nyelvtanítási környezetéhez.

A fentieket a következő tevékenységek megvalósításával tervezzük elérni:

- A középiskolai tanulók B2 szintű nyelvtudásának elérését, továbbá a tanulók nyelvtanulás iránti motivációját növelő, nem formális, élményalapú nyelvi

foglalkozások előkészítése és megvalósítása angol, német, francia és olasz nyelvekből az ELTE nyelvszakos hallgatóinak vezetésével, az ELTE oktatóinak mentorálásával és a középiskolai nyelvtanárok támogatásával.

- A középiskolai nyelvszakos pedagógusok ismeretanyagának bővítése az élményközpontú, nem formális módszereken alapuló oktatási formák használata tekintetében továbbképzések és szakmai műhelyek keretében.
- A projekt eredményeinek tényadatokon alapuló összefoglalása, értékelése, elemzése: félévente kérdőíves, minden célcsoportot és résztvevőt bevonó nyomonkövetést végzünk, melyről jelentés készül és amelynek eredményeit beépítjük a további projektmunkába.
- Távoktatási (e-learning) nyelvoktatási tartalmak kidolgozása: két kurzust állítunk össze a két célcsoport számára.
- Külföldi tanulmányutak a pedagógiai módszertan megújításának biztosítása érdekében a középiskolai nyelvszakos pedagógusok számára: a célcsoportba tartozó nyelvtanárok tanított nyelvüknek megfelelő célországba utaznak egy hétre nyelvi és módszertani tudásuk frissítése céljából.
- Projekttalálkozók szervezése: az eseményeken szakmai kérdések megvitatása mentén szakmai és személyes kapcsolatháló épül az intézmények és a nyelvtanárok között.

A 12 alkalmat felölelő foglalkozássorozatok négy nyelvből, eddig 10 intézményben valósultak meg, közel 100 ELTE-s nyelvszakos hallgató bevonásával. Két lezárt félév után jelenleg a harmadik félév folyik. A projektbe bevont iskolák (vegyes, több esetben inkább hátrányos helyzetű tanulók beiskolázását megvalósító, marginális helyzetben lévő oktatási intézményként) a projekt mentén amellelt, hogy közvetlen elérést kapnak a korszerű nyelvtanítási módszerekhez, eszközökhöz, egyben gyakorlóhelyé válnak, ami az egyre emelkedő számú tanárszakos hallgatók gyakorló helyeinek bővüléséhez vezet, és segíti a nyelvoktatás megújítását, a felsőoktatási és köznevelési intézmények közötti kooperációt. Emellett elősegítik az esélyegyenlőség biztosítását, a vidéki iskolák beemelését a felsőoktatási intézmények látókörébe, a tanárképzés differenciálását a leszakadó térségek felzárkóztatási stratégiáinak kialakításában, elősegítésében.

A projekt célkitűzését a nyomonkövetési jelentés eredményei, az iskolai vélemények és a hallgatói reflexiók nagymértékben megerősítették: fontos és megvalósítható, hogy hasonló jellegű „tanári tevékenység” tartósan épüljön be és állandósuljon a tanárképzésben elméletében és gyakorlatába. Az élménypedagógia változatos eszköztára fontos része kell, hogy legyen a tanárok és a tanárjelöltek módszertani kultúrájának. Szükséges és lehetséges, hogy a projekt (és hasonló kezdeményezések) mélyreható változásokat gyakoroljon az iskolai közösségek idegen nyelvekhez való hozzáállására, és szülőik, szélesebb értelemben a társadalom nyelvtanulással, nyelvtudással kapcsolatos attitűdjére. A hallgatók (később tanárjelöltek) gyakorlata előkészíti, segíti a tanárrá válás folyamatát, tevékenységük részét képezi a kimeneti követelmények sikeres teljesítését, a portfólióépítést, a reflektív gondolkodás fejlesztését. A budapesti helyszínű találkozókön a különböző területekről érkező

tanárok megismerkednek egymással, így elősegíthetik, hogy a különböző profilú iskolák további együttműködések alakulhatnak ki.

A projekt célkitűzései között fontos szerepet kap a hatékony nyelvtanulás népszerűsítése, az élményalapú nyelvtanításhoz kapcsolódó szakmai műhelyek, továbbképzések biztosítása az egyik célcsoport, a középiskolai nyelvtanárok számára. Minden félévben egy-egy szakmai napot tartunk minden partnerintézményben. A javasolt témákat előzetesen megosztjuk az iskolákkal és ők kettő területet választanak ki, így a program minden esetben két tématerületet fed le, általában két ELTE oktató vezetésével. Az ELTE-s tréner kiválasztása a kért témáktól függ: ezek szakértői vezetik a továbbképzéseket. A képzésekre nagy érdeklődés mutatkozott, a résztvevők száma több helyen igen magas volt. A tartalmakat az oktatók elméleti és gyakorlati részekre osztották: a teoretikus alapokat mindig a mindennapi gyakorlatban felhasználható tevékenységek, osztálytermi feladatok követték, hogy a nyelvtanárok közvetlenül felhasználható tudással hagyják el a képzést, bővülő elméleti ismereteik mellett. A szakmai műhelyek kiválóan alkalmasak voltak személyes beszélgetésekre, kapcsolatépítésre is, hiszen a trénerek többnyire egyetemi mentorként is részt vesznek a projektben, így megfelelően tudták a programot a résztvevők igényeihez igazítani. A projekten belüli képzések a résztvevők számára ingyenesek, helyben történnek, és a legfrissebb tudományos szempontokat érvényesítik.

A projekt folyamatban van, az eddig eredmények és visszajelzések alapján szakmailag eredményesen zajlik. Nagy hozadéka, hogy komoly szakmai kooperáció alakult ki a négy nyelvet képviselő ELTE-s tanszékek között.

Összeállította: Öveges Enikő és Vincze Beatrix